

Словари и библиографические указатели, подготовленные преподавателями кафедры

Цеплякова, А. Д. Крылатые выражения в белорусской речи с иноязычных источников : словарь / А. Д. Цеплякова. – Могилёв : МДУ имени А. А. Куляшова, 2024. – 128 с. – У друку.

У словіку змешчаны крылатыя выражэнні з інамоўных крыніц (англійскіх, дацкіх, іспанскіх, італьянскіх, нямецкіх, польскіх, французскіх, чэшскіх і інш.). Усе крылатыя выражэнні тлумачацца паводле свайго значэння і/або сітуацыі ўжывання ў маўленні і суправаджаюцца ілюстрацыйнымі прыкладамі свайго функцыянавання ў сучаснай беларускай літаратурнай мове. Да кожнага крылатага выражэння даецца гістарычна-этымалагічная даведка аб яго паходжанні.

Для студэнтаў і выкладчыкаў ВНУ, настаўнікаў і журналістаў, а таксама усіх тых, хто цікавіцца фразеалогіяй беларускай мовы.

[Петрушэўская, Ю. А.](#) Універсальны і інтэрнацыянальны кампаненты ў парэміялагічным складзе беларускай мовы : беларуска-інамоўны слоўнік : больш за 950 беларускіх, каля 8600 інамоўных прыказак / аўт.-склад.

Ю. А. Петрушэўская. — Могилёв : МДУ имени А. А. Куляшова, 2020. — 316 с.

ISBN 978-985-568-638-6

У даведніку змешчаны ўніверсальныя і інтэрнацыянальныя адзінкі прыказкавага мінімуму, асноўнага прыказкавага фонду, прыказкавага складу сучаснай беларускай літаратурнай мовы. Падаюцца інамоўныя аналогі беларускіх прыказак з славянскіх, раманскіх, германскіх, балтыйскіх, фіна-вугорскіх, грэчаскай, лацінскай, арабскай, кітайскай, персідскай, турэцкай, японскай і іншых моў.

Для студэнтаў і выкладчыкаў ВНУ, настаўнікаў і журналістаў, усіх тых, хто цікавіцца парэміялогіяй беларускай мовы.

[Иванов, Е. Е.](#) Лепта библейской мудрости : русско-славянский словарь библейских крылатых выражений и афоризмов с соответствиями в германских, романских, армянском и грузинском языках : в 2 т. — Т. 1 : А–О / авт.-сост.: З. К. Адамия [и др.] ; под общ. ред. Е. Е. Иванова, В. М. Мокиенко, Д. Балаковой, Х. Вальтера. — Могилев : МГУ имени А. А. Кулешова, 2019. — 288 с.

ISBN 978-985-568-502-0

Описываются 130 наиболее известных в современном русском языке крылатых выражений и афоризмов из Библии или восходящих к Библии и их соответствия в современных славянских (белорусском, болгарском, македонском, польском, сербском, словацком, словенском, чешском, украинском, хорватском), германских (английском, немецком, шведском), романских (испанском, итальянском, французском), армянском и грузинском языках. Библейские крылатые выражения и афоризмы сопровождаются толкованиями их значений,

указаниями на стилистические особенности употребления, историко-этимологическими справками. Приводятся указатели библейских источников, а также списки крылатых выражений и афоризмов на каждом языке.

Для переводчиков, специалистов по сопоставительной фразеологии, библеистов, а также всех почитателей библейской мудрости.

Исследование частично выполнено при финансовой поддержке БРФФИ (научный проект № Г18Р-301) и РФФИ (научный проект № 18-512-00005/18)

[Иванов, Е.Е.](#) Лепта библейской мудрости : русско-славянский словарь библейских крылатых выражений и афоризмов с соответствиями в германских, романских, армянском и грузинском языках : в 2 т. — Т. 2 : П–Я / авт.-сост.: З. К. Адамия [и др.] ; под общ. ред. Е. Е. Иванова, В. М. Мокиенко, Д. Балаковой, Х. Вальтера. — Могилев : МГУ имени А. А. Кулешова, 2019. — 308 с.

ISBN 978-985-568-503-7

Описываются 130 наиболее известных в современном русском языке крылатых выражений и афоризмов из Библии или восходящих к Библии и их соответствия в современных славянских (белорусском, болгарском, македонском, польском, сербском, словацком, словенском, чешском, украинском, хорватском), германских (английском, немецком, шведском), романских (испанском, итальянском, французском), армянском и грузинском языках. Библейские крылатые выражения и афоризмы сопровождаются толкованиями их значений, указаниями на стилистические особенности употребления, историко-этимологическими справками. Приводятся указатели библейских источников, а также списки крылатых выражений и афоризмов на каждом языке.

Для переводчиков, специалистов по сопоставительной фразеологии, библеистов, а также всех почитателей библейской мудрости.

Исследование частично выполнено при финансовой поддержке БРФФИ (научный проект № Г18Р-301) и РФФИ (научный проект № 18-512-00005/18)

[Иванов, Е.Е.](#) Научные и учебно-методические работы преподавателей и студентов факультета иностранных языков Могилевского государственного университета имени А. А. Кулешова : 1998–2013 гг. : аннотир. библиогр. указатель : к 15-летию фак. иностр. языков / сост. Е. Е. Иванов [и др.] ; общ. ред. и предисл. Е. Е. Иванова. — Могилев : МГУ имени А. А. Кулешова, 2015. — 364 с.

В библиографический указатель включены научные и учебно-методические публикации преподавателей и студентов факультета иностранных языков МГУ имени А. А. Кулешова с 1998 по 2013 год по проблемам общего языкознания и классической филологии, германского, романского и славянского языкознания, истории литературы и литературной критики стран Европы и Северной Америки, методики

преподавания иностранного языка и литературы, межкультурной коммуникации, истории и культуры зарубежных стран, педагогики и психологии высшей и средней школы, а также научно-популярные публикации по проблемам языкознания и лингводидактики. Монографии, разделы в коллективных монографиях, научные и научно-популярные статьи, словари, наиболее значимые учебные и учебно-методические пособия аннотированы на языке публикации. В конце справочника приводятся список авторов публикаций, именной и предметный указатели.

[Иванов, Е.Е.](#) Лепта библейской мудрости : библейские крылатые выражения и афоризмы на русском, английском, белорусском, немецком, словацком и украинском языках / авт.-сост.: Д. Балакова, Х. Вальтер, Н. Ф. Венжинович, М. С. Гутовская, Е. Е. Иванов, В. М. Мокиенко. — Могилев : МГУ имени А. А. Кулешова, 2014. — 208 с. Описываются 135 наиболее употребительных в современном русском литературном языке крылатых выражений и афоризмов из библейских источников и их эквиваленты и соответствия в английском, белорусском, немецком, словацком и украинском языках. Библейские крылатые выражения и афоризмы сопровождаются толкованиями их значений и этимологическими справками. Приводятся указатели библеизмов на каждом языке.

[Іваноў, Я.Я.](#) Прафесар Васіль Іванавіч Рагаўцоў : навуковая і навукова-педагагічная дзейнасць, літаратурная творчасць (да 60-годдзя з дня нараджэння) : біябібліяграфічны даведнік / склад. Я. Я. Іваноў. — Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2011. — 72 с. Пра жыццёвы шлях, навуковую і навукова-педагагічную дзейнасць, літаратурную творчасць члена-карэспандэнта Беларускай акадэміі адукацыі, доктара філалагічных навук, прафесара, сябра Саюза беларускіх пісьменнікаў В. І. Рагаўцова, загадчыка кафедры беларускай мовы МДУ імя А. А. Куляшова (1983–2013).

[Іваноў, Я.Я.](#) Крылатыя афарызмы ў беларускай мове : з іншамоўных літаратурных і фальклорных крыніц VIII ст. да н.э. – XX ст. : тлумачальны слоўнік / Я. Я. Іваноў. — Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2011. — 164 с. Апісваюцца шырока ўжывальныя ў сучаснай беларускай літаратурнай мове крылатыя афарызмы з антычных (грэчаскіх і рымскіх), заходнееўрапейскіх (англійскіх, іспанскіх, італьянскіх, нямецкіх, французскіх), амерыканскіх (лаціна- і паўночнаамерыканскіх) і ўсходнеславянскіх (рускіх) літаратурных і фальклорных крыніц VIII ст. да н.э. – XX ст. Да кожнай адзінкі даюцца этымалагічная і гістарычная даведкі, тлумачэнне значэння, прыклады ўжывання ў мастацкіх і публіцыстычных тэкстах, рускамоўныя адпаведнікі. Паказана, у якіх лексікаграфічных працах фіксуецца той ці іншы крылаты афарызм.

[Іваноў, Я. Я.](#) Англа-беларускі парэміялагічны слоўнік = English-Belarusian Paremiological Dictionary / Я. Я. Іваноў, Н. П. Пятрова, С. А. Пушкарэва [і інш.] ; пад рэд. Я. Я. Іванова. — Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2009. — 240 с.

Супастаўляюцца каля 300 англійскіх прыказак, якія ўжываюцца ў сучаснай англійскай мове, і больш за 1300 эквівалентных ім беларускіх парэмій. Беларускія прыказкі падаюцца паводле павелічэння іх семантычных і лексічна-граматычных адрозненняў ад англійскіх паремій. Асобна змяшчаюцца спіс англійскіх прыказак, іх лексічны паказальнік, а таксама алфавітны спіс беларускіх адпаведнікаў, які дазваляе карыстацца слоўнікам у адваротным парадку.

[Іваноў, Я. Я.](#) Польска-беларускі парэміялагічны слоўнік = Polsko-białoruski słownik paremiologiczny / Я. Я. Іваноў [і інш.] ; прад. і ўступ. артыкул Я. Я. Іванова. — Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2007. — 192 с.

Супастаўляюцца больш за 200 польскіх прыказак, якія ўжываюцца ў польскай мове на працягу апошніх двух стагоддзяў і ўваходзяць у яе асноўны парэміялагічны фонд, і каля 1100 эквівалентных ім беларускіх прыказак, якія шырока ўжываюцца ў сучаснай беларускай мове. Беларускія адпаведнікі падаюцца паводле павелічэння іх семантычных і лексічна-граматычных адрозненняў ад польскіх паремій. Асобна змяшчаюцца спіс і лексічны паказальнік польскіх прыказак, алфавітны спіс іх беларускамоўных адпаведнікаў.

[Иванов, Е. Е.](#) Русско-белорусский паремиологический словарь / Е. Е. Иванов, В. М. Мокиенко. — Могилев : МГУ имени А. А. Кулешова, 2007. — 242 с.

Сопоставляются 300 наиболее употребительных в речи пословиц современного русского литературного языка и около 2000 их белорусских эквивалентов и соответствий, расположенных в порядке возрастания межъязыковых семантических и лексико-грамматических различий. Приводится указатель белорусских пословиц.

[Іваноў, Я. Я.](#) Крылатыя выразы ў беларускай мове : тлумачальны слоўнік : [у 5 ч.]. — Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2006. — Ч. 2 : 3 рускамоўных літаратурных і фальклорных крыніц XII–XX стст. / С. В. Венідзіктаў, І. Л. Даніленка, Я. Я. Іваноў [і інш.]. — 208 с. Апісваюцца шырока ўжывальныя ў сучаснай беларускай літаратурнай мове крылатыя выразы з рускамоўных літаратурных і фальклорных крыніц XII–XX стст. (больш за 300 адзінак). Да кожнай адзінкі даюцца этымалагічная і гістарычная даведка, тлумачэнне значэння, прыклады ўжывання ў мастацкіх і публіцыстычных тэкстах, рускамоўныя адпаведнікі. Паказана, у якіх лексікаграфічных працах

прыводзіцца той ці іншы крылаты выраз (каля 240 адзінак уводзіцца ў навуковы ўжытак упершыню).

[Іваноў, Я. Я.](#) Беларуска-нямецкі парэміялагічны слоўнік = Belarussisches-Deutsch paremiologisches Wörterbuch / Я. Я. Іваноў, Н. К. Раманава. — Магілёў : МДУ імя А. А. Куляшова, 2006. — 108 с.

Супастаўляюцца каля 500 беларускіх прыказак, пераважная большасць якіх (каля 400) уваходзіць у склад асноўнага парэміялагічнага фонду беларускай мовы, і больш за 800 прыказак, якія ўжываюцца ў сучаснай нямецкай мове.